

SØKNAD OM ARENAMIDLER – AKTIVITET

Møteplass for kunnskap og litterære opplevelser

Troms fylkesbibliotek søker om kr 500 000 i tilskudd til aktiviteter for voksne i folkebibliotek i Troms for 2017.

Mål: Bidra til at det legges til rette for gode arrangement og aktiviteter i folkebibliotekene.

Bakgrunn for søknaden

Folkebibliotekene i Troms har uttrykt ønske om at Troms fylkesbibliotek søker midler til arrangement i folkebibliotek på vegne av dem. Søknaden omfatter derfor alle folkebibliotekene i fylket, også Tromsø bibliotek og byarkiv.

Folkebibliotekene ønsker også at fylkesbiblioteket tar på seg rolla som faglig tilrettelegger og koordinator. Erfaringer gjennom prosjektet «Folkebibliotek som litteraturhus», støttet av Nasjonalbiblioteket, viser at arrangement i bibliotek har vært kjærkomne tilskudd til bibliotekenes tilbud til befolkninga. Bibliotekene i Troms er små, mange har ikke mer enn 50% stillingsressurs, noen enda mindre. Bibliotek som har flere ansatte, har også liten stillingsressurs i forhold til kommunenes innbyggertall. Erfaringene fra prosjektet viser også at det er en fordel dersom noen koordinerer tilbudene, gjør avtaler med forfattere, foredragsholdere og debatt deltakere. Koordinatoren må ta ansvar for det praktiske rundt turneer og for produksjon av markedsføringsmateriell. Bibliotekene får bedre tid til lokal tilrettelegging og muligheter til samarbeid med lokale samarbeidspartner, som det har vist seg nyttig å ha god kontakt med. Det er flere til å dra lasset, og samarbeidspartner gjør det også enklere å nå ut til et større publikum, fordi ei lokal forening eller en institusjon har andre nettverk enn biblioteket.

En del av aktivitetene det søkes støtte til skal forankres i Strategien for litteratur i Nord-Norge. Strategien er utarbeidd i samarbeid mellom fylkesbibliotekene i Nord-Norge på oppdrag av Nordnorsk råd og er forankret i Den nordnorske kulturavtalen:

Fylkeskommunene ønsker å styrke nordnorsk litteratur i nær dialog med aktører og forfattere, forlag, festivaler, bibliotek og andre produsenter og formidlere. Fylkeskommunene skal bidra til bedre rammebetingelser for forfattere og for formidling av litteratur.

Strategien har som mål å øke tilveksten av profesjonelle utøvere, det vil si forfattere som har gitt ut verk som blitt kvalitetssikret, enten gjennom medlemskap i en forfatterorganisasjon eller ved å bli kjøpt inn av Norsk kulturråd. Man bidrar til å oppfylle målene i strategien ved å knytte en del søknadsmidler opp til den.

Aktiviteter og arrangement

1) Foredrag og forfattermøter sakprosa

Foredrag med ulike tema slår an hos publikum. Her møter både de som kan litt om temaet, og de som kommer for å lære noe helt nytt. Ei målgruppe som merker seg ut, er spreke pensjonister i ulike aldre. Fylkesbiblioteket har tidligere tilbudt foredragsturnéer med forskere fra Universitetet i Tromsø. Dette vil fortsette, og i fylkesbiblioteket har nå en avtale med universitetet om forskerformidling i bibliotekene. Forskerne skal drive formidling, og universitetet anser bibliotek som en god arena for å møte publikum. Foredrag med forfattere som skriver om lokale tema eller har lokal tilknytning er også populære. Det er fortsatt stor interesse for å få vite mer om andre verdenskrig i Nord-Norge. Derfor har fylkesbiblioteket søkt støtte hos Fritt Ord til foredrag, seminar og debatter om temaet «Tvangsevakuering av Finnmark og Nord-Troms».

Foredrag av personer som kan mye om lokale forhold er også aktuelle. Dette kan være personer som ikke har rutine på å holde foredrag, men er gode fortellere. I slike tilfeller må bibliotekene bruke tid på forberedelse sammen med foredragsholderen. Flere bibliotekene ønsker disse formidlerne, og ønsker derfor å bruke tid på tilrettelegging.

2) Forfattermøter - skjønnlitteratur

Forfattermøter som er godt tilrettelagt, er noe publikum setter pris på. Publikum har gitt gode tilbakemeldinger på forfatterintervju. Dette er arrangement som må markedsføres i god tid i mange kanaler. Foldere som forteller litt om forfatteren og forfatterskapet, sammen med oversikt over det forfatteren har skrevet, har vist seg å være god litteraturformidling. Minimum en forfatterturné skal inkludere nordnorsk forfatter. Dessuten kan forfattere med tilknytning til Nordnorsk Forfatterlag engasjeres som samtaleparter for hverandre eller andre forfattere. Fylkesbiblioteket har arrangert kurs for bibliotekarer i å intervju forfattere, det er derfor aktuelle intervjuere blant bibliotekpersonalet. Forfattermøter skal sees i sammenheng med Forfattersentrumrekka som Norsk Forfattersentrum, Tromsøkontoret tilbyr bibliotekene. Fylkesbiblioteket har støttet tiltaket siden det starta opp, og det er et godt samarbeid om det.

3) Lesesirkler

Lesesirklene skal organiseres av bibliotekene og være åpne tilbud til befolkninga. Lesesirklene skal ledes etter en bestemt mal. Fylkesbiblioteket har tidligere arrangert kurs med Camilla Sørbye, Buskerud fylkesbibliotek, om å lede lesesirkler. I lesesirklene skal det leses nordnorsk samtidslitteratur, og lesesirklene vil få tilbud om besøk av forfatter. Der det er for få til å sette sammen lesesirkel i biblioteket, kan det være aktuelt å organisere lesesirkel på tvers av bibliotek ved å bruk lyd/bilde-studio. Utgangspunkt for samtalene i disse lesesirklene er også nordnorsk samtidslitteratur, og lesesirkelen vil få tilbud om besøk av forfatter gjennom lyd/bilde.

4) Høytlesing

I noen bibliotek i Troms møtes publikum med strikkesø, og det leses høyt for dem som strikker. Publikum er positive – det er så fint å bli lest høyt for, sier flere. Fylkesbiblioteket ønsker at flere bibliotek tilbyr høytlesing, med eller uten strikking. Dette er rimelige arrangement, men krever forberedelse i form av markedsføring og leseforberedelse. Fylkesbiblioteket arrangerte for mange år siden kurs i å lese høyt. Dette er et enkelt tiltak vi kan tilby nok en gang, dersom bibliotekansatte ønsker det.

Kompetanseheving

Formidlings- og arrangementskompetansen skal videreutvikles, sjøl om det ikke søkes midler til kompetanseheving. Det er et ønske om å tilby kompetanseheving i Lesersøvis i løpet av 2017 i form av workshops. Lesesøvis er en god form for direkte litteraturformidling, som deltakerne i litteraturhusteamet ønsker at flere av de bibliotekansatte i fylket skal kunne. Dersom det arrangeres kurs i høytlesing, vil vi hente kursholdere fra universitetets dramautdanning eller fra Hålogaland Teater. Bibliotekene får arrangementskompetanse ved å arrangere og ved å evaluere arrangementene sine og diskutere dette med kollegaer. Arrangementskompetanse blir et gjennomgående tema/arbeidsområde.

Organisering

I litteraturhusprosjektet har det vært et team som har vært satt sammen av fem representanter fra folkebibliotek og en fra fylkesbiblioteket. De bibliotekansatte har representert hvert sitt regionale samarbeid. I det nye prosjektet vil det fortsatt vær et team sammensatt på samme måte, men denne gang med representanter fra nye bibliotek. Teamet skal i samarbeid med fylkesbiblioteket anbefale litteratur til aktiviteter skrevet av nordnorske samtidsforfattere. Teamet skal også komme med

forslag på foredragsholdere, forfattere, aktiviteter og arrangement. Norsk Forfattersentrum og Nordnorsk Forfatterlag har bidratt i arbeidet med den nordnorske litteraturstrategien, og skal involveres som samarbeidspart for aktiviteter der det er naturlig.

Økonomi

Forfattere eller foredragsholdere langvegs fra, eller de med kronglete reiseveg, ber som regel om å få så mange oppdrag som mulig innfor den avtalte tidsramma. Noen sier at de ikke kommer, dersom de ikke får fem oppdrag. Dette byr på utfordringer i turneplanlegginga. En del bibliotek får ikke mulighet til å tilby arrangement når det passer dem best, men i valget mellom å avstå fra et tilbud eller å tilpasse seg turneplanen, velger de fleste å tilpasse seg turneplanen.

En forfatter-/foredragsturné som varer i fem dager koster mellom 45 000 til 50 000. Med fire slike turneer får 20-24 bibliotek tilbud om et arrangement. Det vil koste om lag 200 000 kroner.

Fylkesbiblioteket har bedt bibliotekene om å sørge for at de har en budsjettpost for arrangement, slik at de har mulighet til å bidra med en egenandel til aktivitetene. En egenandel gir fylkesbiblioteket mulighet til å organisere og tilby flere aktiviteter. Bibliotekene og kommunene må etter hvert se på aktiviteter som en del av bibliotekenes tilbud som i hovedsak skal finansieres av kommunene.

Bibliotekenes egenandel bør være på minimum 10% og et anslag over dette tas med i budsjettet her. Det er også gjort et anslag over hvor stor egeninnsats et bibliotek bruker i forbindelse med et arrangement. Dette inngår sammen med fylkesbibliotekets egeninnsats i budsjettet.

Fylkesbibliotekets egenandel er søknadsbeløpet til Fritt Ord i tillegg til fylkesbibliotekets egen midler.